

ISSN: 1307-2552

102
TÜRKİYE GİRİŞİMLERİ YATIRIM VE
KURUMSAL YATIRIM

20
yıl

Anadolu İZLENİMLERİ

Türk Tarımının Dergisi

Yıl: 20 Sayı: 201 - Ocak 2026

Fiyatı: 292 TL

Küçülen Tarım, Büyüyen Borç!
Çiftçi 2026'dan Ne Bekliyor?

www.anadoluzlenimleri.com

Yıllık
Abonelik Bedeli
6500₺
(Kargo Dahil)

www.anadoluizlenimleri.com

Türk Tarımının Habercisi

**İmtiyaz Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Genel Yayın Yönetmeni
Muhammet OLUKLU

Hukuk Danışmanları
Av. Mustafa Ufuk GÜMÜŞ
Av. Faruk DURAN

Haber Merkezi
Feyzanur KAYA
Engin VAROL

Muhasebe
Adem SABAN

Mizanpaj
Mehmet SARIGÜL

Yazarlar
Doç. Dr. Hakan KEÇECİ
Dr. Ali AYAR
Mehmet TAŞAN
Nevzat DEMİRKOL
Emin VAROL
Assiye YILDIRIM

Temsilcilikler
Marmara Temsilcisi
Ali BAYRAM

İzmir Temsilcisi
Muzaffer AĞAR

Banka Hesap Numaraları
Türkiye İş Bankası - Ankara Şubesi
TR7700 0640 0000 1420 0594 8485

Ziraat Bankası - Heykel Şubesi
TR8900 0100 1233 4765 6716 5002

Posta Çeki
Muhammet OLUKLU - 5758587

Yönetim Yeri
Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA
Tel: 0 312 418 84 66 • Faks: 0 312 418 84 69

www.anadoluizlenimleri.com • info@anadoluizlenimleri.com

Baskı

MİM İÇ DIŞ MEKAN BASKI SİST.
REKL. MATBAACILIK TİC.LTD.ŞTİ

Zübeyde Hanım Mahallesi Sebzebahçeleri Caddesi
No: 103/8 Altındağ / ANKARA

Dergide yayınlanan yazılardaki görüş ve düşünceler yazarına/
yazarların düşüncelerini kapsamaktadır.
Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, dergimiz
hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.
Bu dergide bazı içerikler Freepik.com varlıklar
kullanılarak tasarlanmıştır.

Anadolu İzlenimleri Dergisi Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet ÇOLAK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ruhsar YANMAZ

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Prof. Dr. Sonay SÖZÜDOĞRU

Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Toprak Bitkileri ve Bitki Besleme Bölümü

Prof. Dr. Hakan ULUKAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Doç. Dr. Özer ELİBÜYÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. Gürsel DELLAL

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Prof. Dr. Fatih CEDDEN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Yard. Doç. Dr. Süleyman BEKCAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Ali İhsan ACAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ramazan ÖZTÜRK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Zir. Yük. Müh. Esin ÖZKAN

Ankara Ziraat Tarım ve Teknolojileri Yatırımları A.Ş.

5

2026'ya Girerken Hayvancılıkta Tek Politika: Al, Getir, Dağıt!

14

Küçülen Tarım, Büyüyen Borç! Çiftçi 2026'dan Ne Bekliyor?

Çocuklara Tarımı Öğretmenin ve Sevdirmenin Yolları!

20

THK, Yangın Uçağını Bafa Gölü'nde Unuttu!

10

Karınca Yuvaları Toprak Sağlığı Hakkında Ne Söyler?

26

- 4 2026'dan Çiftçi Ne Bekliyor?
- 5 2026'ya Girerken Hayvancılıkta Tek Politika: Al, Getir, Dağıt!
- 6 Sütte Yeni Rakam, Eski Endişeleri!
- 8 Borçsuz Olmadan Üretim Yok!
- 10 THK, Yangın Uçağını Bafa Gölü'nde Unuttu!
- 14 Küçülen Tarım, Büyüyen Borç! Çiftçi 2026'dan Ne Bekliyor?
- 16 Yem Maliyetleri Hayvancılığı Nasıl Bitiriyor?

- 18 Buğdayın Boyu Neden Kısaldı?
- 20 Çocuklara Tarımı Öğretmenin ve Sevdirmenin Yolları!
- 22 Evde Gıda Saklama ve Besin Değerlerini Koruma Yöntemleri Nelerdir?
- 24 Bir Şişe Zeytinyağının Yolculuğu: Üretimden Tüketime Gizli Maliyetler
- 26 Karınca Yuvaları Toprak Sağlığı Hakkında Ne Söyler?
- 28 Ocak Ayının C Vitamini Bombası Greyfurt!

Muhammet OLUKLU

Anadolu İzlenimleri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
muhammetoluklu@gmail.com

2026'dan Çiftçi Ne Bekliyor?

Çiftçi 2025'i geride bırakırken arkasına dönüp baktığında, "zor bir yıl" demekten bile imtina ediyor. Çünkü bu yıl sadece zor değildi; yıpratıcıydı, tüketiciydi, umudu törpüleyendi. Zirai don felaketleriyle başlayan süreç, artan maliyetler, baskılanan ürün fiyatları ve karşılığını bulmayan emekle devam etti. Ne tarlada alın terinin, ne ahırda sabahın köründe sağılan sütün hakkı verilebildi.

Bugün Anadolu'nun dört bir yanında üretici aynı cümleyi kuruyor:

"Ürettim ama kazanamadım."

Çiftçinin en temel serzeniş, üretici ile market fiyatları arasındaki makasın artık kabul edilemez bir noktaya ulaşmış olmasıdır. Tarladan çıkan ürünle raftaki etiket arasındaki fark, yalnızca aracılığı zenginleştirirken üreticiyi borç batağına sürüklüyor. Çiftçi, emeğinin buharlaşmasını değil; adil bir paylaşımı talep ediyor.

2026'dan beklenti işte tam da bu noktada başlıyor.

En büyük gider kalemlerinden biri olan yem fiyatları, her geçen gün artarken verilen desteklerin bu artışı dengelemediği açıkça ortada. Süt üreticisi, yem fiyatları karşısında eziliyor. Ulusal Süt Konseyi'nin belirlediği çiğ süt fiyatı kağıt üzerinde

var ama sahada yok. Üretici, **"Masada belirlenen fiyatı sahada da görmek istiyorum"** diyor. Bu bir lütuf değil, emeğin karşılığıdır.

Çiftçi artık şunu çok net söylüyor:

İthalatla günü kurtarmak değil, yerli üretimle geleceği inşa etmek istiyoruz. Yıllardır ithalata aktarılan kaynakların, yerli üretimi ayağa kaldıracak şekilde planlanmasını talep ediyor. Çünkü ithalat geçici bir çözümdür; yerli üretim ise kalıcı bir güvencedir. Üretici biliyor ki, tarımda bağımsızlık, ancak kendi çiftçisini ayakta tutabilen ülkelerin hakkıdır.

Anadolu'da sessiz sedasız mücadele veren **küçük aile işletmeleri** bu tablonun en kırılgan halkasıdır. Birer birer üretimden çekilen bu işletmeler, aslında tarımın bel kemiğidir. Çiftçi, bu aile işletmelerinin desteklenmesini, yeniden sektöre kazandırılmasını istiyor. Büyük işletmeler kadar, hatta onlardan daha fazla korunmayı hak ettiklerini söylüyor.

Sübvansiyonlu kredilerin ve IPARD projelerinin gerçek anlamda aile işletmelerine açılmasını talep ediyor. Bugün birçok destek, kağıt üze-

rinde herkese açık görünse de fiiliyatta küçük üreticinin erişemeyeceği koşullar içeriyor. Çiftçi borçlanmak istemiyor; üretmek istiyor. Ama üretmek için önce nefes almaya ihtiyacı var.

2026'dan beklenen mucizeler değil.

Net, uygulanabilir ve sahaya yansıyan politikalar.

Çiftçi, kendisine rağmen değil, kendisiyle birlikte planlanan bir tarım politikası istiyor. **Masa başında değil, tarlada yazılan kararlar bekliyor.** Çünkü tarım, istatistiklerden ibaret değildir; tarım, sabahın ayazında tarlaya çıkan, ahıra giren insanların hikâyesidir.

Bugün üretici ayakta kalamazsa, yarın bu ülke gıdada daha pahalıya, daha bağımlı hale gelir. Çiftçinin talebi aslında toplumun tamamının talebidir: **sürdürülebilir, adil ve yerli bir tarım sistemi.**

2026, ya tarımda yeniden toparlanmanın yılı olacak ya da daha fazla üreticinin sessizce üretimden çekildiği bir dönüm noktası olarak hatırlanacak. Seçim, hâlâ elimizde.

2026'ya Girerken Hayvancılıkta Tek Politika: Al, Getir, Dağıt!

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2026 yılının ilk icraatı olarak hayvan ithalatını açıklaması, hayvancılıkta yıllardır çözilemeyen yapısal sorunların bir kez daha üzerinin örtüldüğünü gösterdi. Yerli üretimi güçlendirecek tek bir somut adım ortaya konulmazken, ithalat kalıcı bir politika haline geldi.

Türkiye hayvancılığı 2026 yılına yine tanıdık bir başlıkla girdi: ithalat. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yeni yılın ilk icraatlarından biri olarak hayvan ithalatını açıklaması, sektörde yıllardır dile getirilen sorunların hâlâ çözilemediğini bir kez daha gözler önüne serdi. Oysa hayvancılıkta kalıcı çözümler için atılması gereken adımlar belliydi ve bu adımların merkezinde ithalat değil, yerli üretimin güçlendirilmesi yer alıyordu.

Son yıllarda ithalat, geçici bir tedbir olmaktan çıkarak adeta hayvancılık politikasının ana omurgası haline geldi. 2024 yılı için 600 bin baş hayvan ithalatı planlandı, 2025'te bu rakam 520 bin baş olarak açıklandı. Ancak 2026'ya gelindiğinde sayı dahi telaffuz edilmedi. Rakamın gizlenmesi ya da belirsiz bırakılması, ithalatın artık olağanlaştığını ve kamuoyuna açıklanması dahi gereksiz görülen bir uygulamaya dönüştüğünü gösteriyor.

Oysa ithalat, üretimin alternatifi değildir. Aksine, ithalat plansızlığın açık bir itirafıdır. Hayvancılığı ayağa kaldırmanın yolu; üreticiyi desteklemekten, yerli hayvan varlığını artırmaktan, damızlık hayvanları koru-

maktan ve girdi maliyetlerini düşürmekten geçer. Bugün yapılan ise bu temel sorunları çözmek yerine, sorunu sınır kapılarında ötelemektir.

Bu tabloyu yalnızca iç piyasadaki veriler değil, uluslararası raporlar da teyit ediyor. ABD Tarım Bakanlığı tarafından 20 Kasım 2025 tarihinde yayımlanan **"Türkiye Hayvancılık ve Ürünleri"** raporunda, Türkiye'nin canlı hayvan ithalatında dünyada ikinci sırada yer aldığı belirtiliyor. Daha çarpıcı olan ise Türkiye'nin bu alandaki ihracatının sıfır seviyesinde olması. Yani Türkiye, hayvan ithal eden ama ihraç edemeyen, üretim yerine dışa bağımlılığı tercih eden bir ülke konumuna itilmiş durumda.

İthalatın sürekli hale gelmesi, hayvancılıkta yapısal sorunları daha da derinleştiriyor. Yerli üretici, ithal hayvan baskısı altında maliyetleriyle baş edemez hale geliyor. Damızlık hayvanlar yeterince korunmadığı için hayvan varlığı her geçen yıl azalıyor. Yem fiyatları kontrol altına alınmadığından küçük ve orta ölçekli üretici üretimden çekiliyor. Köyler boşalıyor, ahırlar kapanıyor, bilgi ve tecrübe kayboluyor.

2026 yılına girerken ise yerli hayvancılığı güçlendirecek tek bir somut başlık dahi ortaya konulmuş değil. Üretici hâlâ şu soruların cevabını bekliyor: Çiftçi nasıl desteklenecek? Damızlık hayvanlar nasıl korunacak? Hayvan varlığındaki düşüş nasıl durdurulacak? Yem maliyetleri nasıl düşürülecek? Küçük üretici bu sistemin içinde nasıl tutulacak?

Bu sorular cevapsız kaldığı sürece ithalat çözüm değil, sorunun kendisi olmaya devam edecek. Çünkü ithalat, hayvancılığı ayağa kaldırmaz; yalnızca mevcut sorunların üzerini geçici olarak örter. Kalıcı çözüm, ithalat gemilerinde değil; merada, ahırda ve üreticinin yanında duracak politikalarda saklıdır.

Türkiye'nin hayvancılıkta yeniden ayağa kalkması için ezberlerden vazgeçilmesi, ithalat merkezli politikaların terk edilmesi ve yerli üretimi merkeze alan, planlı ve sürdürülebilir bir yol haritasının artık gecikmeden hayata geçirilmesi gerekiyor. Aksi halde 2026, önceki yılların tekrarı olmaktan öteye geçemeyecek.

Sütte Yeni Rakam, Eski Endişeler!

Çiğ sütteki yeni fiyat, hızla yükselen üretim giderleriyle başa baş bir denge arayışına işaret ediyor. Tavsiye fiyatının eksiksiz uygulanması, sektörün en kritik başlığı haline geldi.

Ulusal Süt Konseyi (USK), yaklaşık yedi saat süren yönetim kurulu toplantısının ardından çiğ inek sütü tavsiye satış fiyatını güncelledi. Alınan karara göre; %3,6 yağ ve %3,2 protein içeriğine sahip çiğ inek sütünün litre fiyatı 22 TL 22 kuruş olarak belirlendi. Yeni fiyat, 22 Ocak 2026 tarihinden itibaren geçerli olacak.

1 Ekim 2025'ten bu yana litre başına 19,60 TL olarak uygulanan çiğ

süt tavsiye fiyatındaki artış, üretici açısından uzun süredir beklenen bir gelişme olarak karşılandı. Ancak sahada fiyat artışından çok, uygulamanın nasıl yapılacağı ve ek ödemelerin gerçekten üreticiye yansıyor yansımayaacağı tartışılıyor.

Ek Giderler Kâğıt Üzerinde Kalmasın

Ulusal Süt Konseyi'nin aldığı karara göre; soğutma, nakliye ve diğer

cari giderlerin üretici tarafından karşılanması halinde, bu giderlerin üreticiye ilave olarak ödenmesi öngörülüyor. Söz konusu düzenleme, teorik olarak üretici lehine bir çerçeve çizse de sahadaki üreticiler, bu maddenin yalnızca karar metinlerinde kalmasını istiyor.

Özellikle 22,22 TL'nin üzerine çıkabilecek prim ve ilave ödemeler, artan girdi maliyetleri karşısında üretici

için kritik bir öneme sahip. Üreticiler, geçmiş dönemlerde yaşanan kesinti ve gecikmelerin tekrar etmemesi için, ek ödemelerin şeffaf ve eksiksiz şekilde yapılmasını talep ediyor.

Artış Enflasyonun Gerisinde Kaldı

Açıklanan yeni fiyat, enflasyon verileriyle karşılaştırıldığında üretici açısından sınırlı bir iyileşmeye işaret ediyor. Son açıklanan yıllık enflasyon oranı %30,89 olurken, çiğ süt tavsiye fiyatı Ekim 2025'te 19,60 TL seviyesindeydi. Ocak 2026 itibarıyla fiyatın 22,22 TL'ye yükselmesiyle birlikte, çiğ sütteki yıllık artış oranı yaklaşık %29,5 düzeyinde kaldı.

Bu tablo, çiğ süt fiyatındaki artışın, yıllık enflasyonun altında gerçekleştiğini ortaya koyuyor. Artan yem, enerji, işçilik ve bakım maliyetleri dikkate alındığında, üreticiler açısından fiyatın reel alım gücü hâlâ tartışmalı bir noktada duruyor.

Gözler 22 Ocak Sonrasına Çevrildi

Üreticilerin bir diğer temel beklentisi ise, belirlenen tavsiye fiyatının reel bazda ve sahada gerçekten uygulanması. Önceki dönemlerde fiyat artışlarının gecikmeli yansımaları ya da çeşitli kesintilerle üreticinin eline eksik geçmesi, sektörde ciddi bir temkin oluşturmuş durumda.

Sahadaki üreticiler, sanayicinin Ulusal Süt Konseyi'nin tavsiye kararına uymasını talep ediyor. Tavsiye fiyatının yalnızca açıklanmakla kalmayıp, kesintisiz ve eksiksiz biçimde üreticinin eline geçmesi, sektörün ortak beklentisi olarak öne çıkıyor.

Üreticiler, açıklanan yeni fiyatın yanı sıra ek gider ve prim ödemelerine ilişkin hükümlerin sahada nasıl uygulanacağını yakından izleyeceklerini belirtirken; gözler şimdi 22 Ocak sonrasında oluşacak fiili tabloya ve sanayicinin tutumuna çevrilmiş durumda.

Borçsuz Olmadan Üretim Yok!

SGK ve vergi borcu gerekçesiyle reddedilen kredi başvuruları, üretim sezonu öncesi binlerce çiftçiye çaresiz bıraktı.

Yılbaşından itibaren yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, tarım sektöründe uzun süredir kırılan olan dengeyi daha da zorlayan bir etki yarattı. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri üzerinden kullanılan sübvansiyonlu zirai krediler için getirilen “SGK (Bağkur) ve vergi borcu bulunmaması” şartı, kağıt üzerinde mali disiplin hedeflese de sahada binlerce üreticinin krediye erişimini fiilen durdurdu.

Türkiye tarımının gerçekliği ile düzenlemenin öngördüğü finansal yapı arasındaki uyumsuzluk, özellikle küçük ve orta ölçekli çiftçiler için yeni bir krizin kapısını araladı. Çünkü çiftçilerin önemli bir bölümü, prim ve vergi borçlarını düzenli aylık gelirle değil; ürününü sattığı hasat dönemlerinde kapatabiliyor. Yeni uygulama ise üreticiden, henüz tarlasına girmeden, gelir elde etmeden önce borçsuz olmasını talep ediyor. Bu durum sa-

hada net bir sonuca karşılık geliyor: Krediye erişemeyen çiftçi, üretime başlayamıyor.

Düzenleme Yeni Değil, Etkisi Şimdi Hissediliyor

Söz konusu şart, ilk kez 2026 yılı başında gündeme gelmiş bir düzenleme değil. 24 Ekim 2025 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile sübvansiyonlu tarım kredilerine ilişkin kapsamlı değişiklikler

yapılmıştı. Bu düzenleme, Hazine destekli kredilerde hem faiz uygulamalarını hem de krediye erişim kriterlerini yeniden şekillendirdi.

İlk halinde borçsuzluk şartı oldukça genişti. Çiftçinin yalnızca SGK ve vergi borcu değil; elektrik, su, belediye, tapu gibi kamuya olan tüm vadesi geçmiş borçları kredi kullanımına engel olarak tanımlanıyordu. Gelen yoğun tepkiler üzerine kapsam daraltıldı ve şart yalnızca vergi dairesi ile sosyal güvenlik prim borçları ile sınırlandırıldı.

Ancak bu daraltma sahadaki sorunu çözmeye yetmedi. Çünkü çiftçilerin en yaygın ve birikmiş borç kalemlerinin başında zaten Bağkur primleri geliyor.

Kararname, tüm bu koşulların 1 Ocak 2026 itibarıyla uygulanacağını açıkça belirtmesine rağmen, üreticilerin büyük bölümü düzenlemenin gerçek etkisini ancak bankaya gittiklerinde fark etti. Kredi başvurusu sırasında “SGK ya da vergi borcu bulunuyor” gerekçesiyle geri çevrilen çiftçiler için asıl kriz de bu noktada başladı.

Faiz Artışı Geri Alındı, Ama Asıl Engel Kaldı

Cumhurbaşkanlığı Kararı ilk yayımlandığında, çiftçinin ödeyeceği faiz oranlarında artış öngörülmüyordu. Kamuoyunda ve sektör temsilcileri arasında oluşan yoğun tepkinin ardından, 30 Ekim 2025’te yayımlanan yeni bir karar ile bu faiz artışı geri alındı.

Ancak faiz oranlarının eski seviyede tutulması, üretici açısından beklenen rahatlamayı sağlamadı. Çünkü çiftçilerin uzun süredir talep ettiği kredi limit artışı yapılmadı. Daha önemlisi, krediye erişimin önündeki en büyük engel olan SGK ve vergi borcu şartı aynen korunarak yürürlüğe girdi.

Ortaya çıkan tablo, üretici açısından daha da ağırlaştı: Faiz artmadı ama krediye ulaşmak da mümkün olmadı.

2025’in Yüğü 2026’ya Taşındı

2025 yılı, tarım sektörü açısından olağanüstü zor bir yıl olarak geride kaldı. Kuraklık, don olayları, zirai hastalıklar ve hızla artan girdi maliyetleri birçok üreticide ciddi ürün kayıplarına yol açtı. Pek çok çiftçi ya hasat yapamadı ya da elde ettiği gelir maliyetini dahi karşılamadı.

Gelir elde edemeyen üretici borçlandı, primlerini erteledi ve yeni sezona daha fazla kredi ihtiyacıyla girdi. Yeni uygulama ise bu kırılgan döngüyü hafifletmek yerine daha da sertleştirdi.

Çiftçiye verilen mesaj sahada şöyle okunuyor:

“Borçlarını ödemedenden kredi alamazsın; kredi almadan da üretim yapamazsın.”

Bu kısır döngü, tarımsal üretimde ciddi bir tıkanmaya yol açmış durumda. Üreticiler, üretime devam edebilmek için ihtiyaç duydukları finans-

mana erişemezken; prim borçlarını kapatacak nakdi de üretim yapamadıkları için bulamıyor.

Bilgilendirme Eksikliği Krizi Derinleştirdi

Düzenleme aylar öncesinden Resmi Gazete’de yayımlanmış olmasına rağmen, sahada yeterli bilgilendirme yapılmaması da tepkilerin büyümesine neden oldu. Ziraat odaları ve ilgili meslek kuruluşlarının üreticiye dönük açık ve zamanında bilgilendirme yapmaması, çiftçilerin değişikliklerle yüzleşmesini bankaların kredi gişelerine bıraktı.

Uygulama fiilen başlayıp kredi kullanılmadığında, çiftçiler bir anda “kredi alamama” gerçeğiyle karşı karşıya kaldı. Tepkilerin yükselmesi de bu aşamadan sonra kaçınılmaz oldu.

Üretim Zinciri Alarm Veriyor

Kısa vadede mali disiplin hedefi taşıdığı belirtilen uygulamanın, orta ve uzun vadede tarımsal üretimi zayıflatacağı yönünde ciddi uyarılar yapılıyor. Krediye erişimi kesilen üreticinin tarlasına girememesi, arzda daralma ve buna bağlı olarak gıda fiyatları üzerinde yeni baskılar yaratma riskini beraberinde getiriyor.

Bugün krediye erişemeyen çiftçi, yarının üretim açığına işaret ediyor. Tarımda finansman kanalları tıkanığında, bunun etkisi yalnızca üreticide değil, sofradaki fiyatlarda da hissediliyor.

Ve sahadan yükselen temel cümle giderek daha yüksek sesle tekrar ediliyor:

Borcu olan üretmiyor, üretmeyen borcunu ödeyemiyor.

THK, Yangın Uçağını Bafa Gölü'nde Unuttu!

Engin VAROL
Muhabir

Tarih 14 Haziran 2024.

Aydın'ın Didim ilçesinde, makilik alan yanıyor.

Alevlerle mücadeleye Türk Hava Kurumu'nun yangın uçağı da destek veriyor.

Uçağımız Bafa Gölü'nden su alıp götürüyor yangın alanına. 3 müret-

tebatın bulunduğu uçak bir sonraki su alımı için göle alçalırken kontrolü kaybedip düşüyor.

Göl kenarındaki tesis işletmecisi, olaya tanık olup, oğlu ve kardeşini de alarak gezi tekneleriyle yardıma koşuyor. Uçakta bulunan 3 kişiyi kurtaran duyarlı insanlar mürettebatı sağ salim karaya çıkarıyor.

Uçak ise kurtarma ekipleri tarafından gölün derinliklerine çekilerek 14 metrede ters çevrildikten sonra kıyıya çıkarılıyor.

O tarihten sonra ise uçak sahilde çürümeye terk ediliyor.

Haziran 2024'den bu yana Kapıkırı'da "unutulan" yangın söndürme uçağı şu an Pazar yeri muamelesi görüyor.

Kapısı açık uçağın içinde çocuklar oynuyor. Yangın söndürme uçağının gölgesinde ise Pazar kuruluyor. Patlayan tekerlerin gölgesine oturan köylüler, uçağın burnuna gerdikleri iplerle astıkları el işi dantel gibi hediyelik eşyalar satıyor.

Yetkililerin, "kaldıracağız" dediği yangın uçağı, köylülerin sergi ve depo alanı olarak kullanılmaya başlandı. Bafa Gölü'nü ziyaret etmek için gelen turistlerin, önünde fotoğraf çektiği bir nokta haline geldi.

Bafa Gölü, Latmos dağı, Arkeolojik kalıntılara, unutulmuş THK uçağının da eklenmesiyle bölge tam bir açık hava müzesine döndü.

Yangınlara karşı müdahalede eksik mi kalıyoruz?

Türk Hava Kurumu'nun Şubat 2025 tarihinde yaptığı açıklamada, envanterlerinde 8 adet yangın söndürme uçağı olduğu ve bunlardan

sadece 3'ünün aktif kullanılabildiği belirtilmişti. Kalan 5 uçağın da aktif hale gelmesi için çalışmalara devam edildiği vurgulanmıştı.

Ancak, açıklamanın yapıldığı tarihten beri aktif uçak sayısının artmasıyla ilgili bir bilgi göremedim.

Yine yangınlarla dolu bir yaz mevsimini sadece 3 uçak ile mi geçirdik yoksa?

Orman Bakanlığı'nın yaza girerken verdiği envanter bilgisine de göze atmak istedim. Yangın söndürmede gerçekten yetersiz mi kalıyoruz?

Çıplak gözle şahit olduğumuz, günlerce sönmeyen yangınların, yanıp kül olan yaşamların bizlere gösterdiği o.

Ancak, Tarım ve Orman Baka-

nı İbrahim Yumaklı "eksik müdahale" iddialarını kabul etmemekte ısrarcı. Hatta kendisi, "Cumhuriyet tarihinin en büyük" kara ve hava filosu ile yangınlara müdahale edildiğini söylüyor.

Envanteri de şu şekilde açıklıyor:

27 uçak ve 105 helikopter

Kayıtlara göre, 27 uçağın 11'i kiralanmış. Kaldı 16.

OGM'ye ait 12 yangın söndürme, iki de yönetim uçağı bulunuyor.

Geri kalan iki uçak ise "rezerv güç" olarak, "Savunma ve İçişleri Bakanlığı" tarafından kullanılacak diye satın alınmış.

Yine kayıtlardan edinilen bilgiyle, 105 helikopter arasında 70'i kiralık olmak üzere 73 yangın söndürme helikopteri bulunuyor.

Helikopterlerin dokuzu OGM'ye ait, üçü yangın söndürme, altısı da koordinasyon için kullanılıyor.

Geri kalan 26'sı ise rezerv güç.

Eğer hesapta bir yanlışlık yoksa OGM'nin, yangın söndürme özelliği bulunan 12 uçağı ile 3

Helikopteri bulunuyor.

THK'nın uçakları bu rakamlara dahil mi bilmiyoruz.

Peki, bakan bu envanter açıklamasını yaparken neden geniş keseden ra-

kamlar kullandı? "İtibardan tasarruf olmaz" algısı burada da mı geçerli?

Yoksa amacı, son birkaç senedir giderek artan halkın tepkisini biraz olsun sakinleştirmek miydi.

Karadan müdahale de önemli

Uzmanlar, hava filosunun yeterli olduğunu, karadan müdahalenin yetersiz kaldığını iddia ediyorlar.

Son birkaç senedir gördüğümüz ana görüntü, yangın müdahalelerinde görevliden çok yerel halkın destek vermiş olması.

Toprak sevgimizin yanı sıra halkın giderek artan desteğinin başlama nedeni, zaten devletin geç müdahale si ve yetersiz kalmasıydı. Aynı şekilde de devam ediyor.

Türkiye, Akdeniz iklim kuşağında olduğu için yaz aylarında yangınların en yoğun görüldüğü bölgelerden biri. Hızlı müdahale, yangının ilerlemesini engellemek için şart!

Başka ülkelerin kiralık uçaklarının müdahale süreleri, karamızda bulunanlara göre yetersiz kalabilir. Özellikle de farklı bölgelerde senkronize yangınlar çıktığında.

Bafa Gölü'nde unutulmuş uçak gibi, mevcutta olan ve "aktif" hale getirilemeyen uçaklara, neden öncelik verilmediğini anlamak da mümkün değil !

Yeni yılda da tarımın güvencesiyiz!

Tarım sigortasıyla verimli hasatlara ulaşacağınız,
sağlıklı ve mutlu bir yıl dileriz.

**Gelecek Tarımsız,
Tarım Sigortasız Olmaz!**

TARSİM[®]
tarımın sigortasıyız

Mobil uygulama için

/Tarsim

tarsim.gov.tr

ALO TARSİM 172

Küçülen Tarım, Büyüyen Borç! Çiftçi 2026'dan Ne Bekliyor?

Haber/**Feyzanur KAYA**

Türkiye tarımı, 2025 yılını sadece zor bir yıl olarak değil, tarihsel bir kırılma noktası olarak geride bıraktı. Kuraklık, zirai don, aşırı yağış, dolu, fırtına, aşırı sıcaklar ve susuzluk gibi iklim kaynaklı felaketler yıl boyunca üst üste yaşandı. Buna hayvancılıkta etkisini ağır şekilde hissettiren şap hastalığı, yükselen girdi maliyetleri ve derinleşen finansman krizi eklendi. Sonuç, üreticinin üretimden kopma noktasına geldiği bir tablo oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2025 yılı üçüncü çeyrek büyüme verileri, tarımdaki çöküşü rakamlarla da ortaya koydu. İnşaat sektörü yüzde 13,9, finans ve sigorta sektörü yüzde 10,8, bilgi ve iletişim sektörü yüzde 10,1 ve sanayi sektörü yüzde 6,5 büyürken, küçülen tek sektör tarım oldu. **Tarım sektörü aynı**

dönemde yüzde 12,7 oranında daralarak rekor bir küçülme yaşadı.

Bu daralma, sadece istatistiklerde kalan bir veri olmadı. Traktör satışları yüzde 40 oranında geriledi. Çiftçinin bankalara ve kooperatiflere olan borcu arttı. Hasat edilen ürün para etmedi, sağlanan süt maliyetini karşı-

lamadı. Çiftçi, emeğinin karşılığını ne tarlada ne ahırda alabildi.

Pestisit Krizi ve İhracattan Dönen Ürünler

2025 yılına damga vuran bir diğer başlık ise pestisit kalıntı sorunu oldu. Özellikle pestisit kalıntısı ve aflatoksin nedeniyle ihracattan geri

dönen ürünler, kamuoyunda yoğun tartışmalara yol açtı. Tarım ve Orman Bakanlığı denetimleri artırdı ancak bu durum, bir yandan da üreticinin pazara erişimini zorlaştırdı. Denetimlerin yükü yine çiftçinin sırtına bindi; sorun yapısal olarak çözülmedi.

Hayvancılıkta İthalata Dayalı Model

Hayvancılık cephesinde tablo daha da çarpıcıydı. İstanbul Sanayi Odası'nın yayımladığı rapor, Türkiye'nin sığır ithalatında dünya lideri konumuna geldiğini ortaya koydu. 2025 yılının başında 520 bin baş besilik hayvan ithalatı yapılacağı ilan edildi. "Kırsalda Bereket, Hayvancılığa Destek Projesi" kapsamında Et ve Süt Kurumu'nun ithal ettiği damızlık boş düveler, TİGEM işletmelerinde tohumlandıktan sonra aile işletmelerine satılmaya başlandı. Ancak bu proje de özünde ithalata dayalı bir anlayışla yürütüldü. Yerli üretici, yine kendi ülkesinde yabancı hayvanla rekabet etmek zorunda bırakıldı.

2026'ya Gergin Başlangıç

Tüm bu tabloya rağmen çiftçi 2026 yılına umutla değil, gerginlikle başladı. SGK prim borcu ve vadesi geçmiş vergi borcu bulunan çiftçilerin, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla verilen kredilerden yararlanamayacağı açıklandı.

Oysa 2025 yılı, üreticiler için tam anlamıyla bir felaket yılı olmuştu. Don, kuraklık, hastalıklar ve ağır ekonomik koşullar nedeniyle çiftçi üretimi sürdürebilmek için krediye her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyordu. Böyle bir tabloda **"borcun varsa kredi yok"** şartı getirmek, yalnızca çiftçiyi değil, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini de riske atmak

anlamına geliyor. Üretici borç ertelemesi beklerken, finansmana erişimin kapatılması tarımı kilitleyen bir adım olarak değerlendiriliyor.

Çiftçi 2026'dan Ne Bekliyor?

Bugün Anadolu'da tarlasında, bahçesinde ve ahırında ayakta kalmaya çalışan çiftçinin beklentileri soyut değil, son derece somut.

Çiftçi, üretici ile market fiyatları arasındaki uçurumun kapatılmasını istiyor. Hasatta değerini bulmayan ürünün rafta katlanarak satılmasına isyan ediyor. Giderlerinin en büyük kalemlerinden biri olan yem fiyatlarının, etkili destekleme politikalarıyla dengelenmesini talep ediyor. Ulusal Süt Konseyi tarafından belirlenen çiğ süt fiyatının sadece kâğıt üzerinde değil, sahada da uygulanmasını bekliyor.

Yerli üretime geçilmesini, bunun için gerçek bir seferberlik ilan edilmesini istiyor. Anadolu'da yıllardır üretim yapan küçük aile işletmelerinin yeniden desteklenmesini, tasfiye etmek yerine sektöre yeniden kazandırılmasını talep ediyor. Sübvansiyonlu kredilerin ve IPARD projelerinin büyük işletmelere değil, asıl ayakta kalma mücadelesi veren aile işletmelerine yönlendirilmesini istiyor.

En temel beklenti ise net: İthalata aktarılan milyarlarca liranın, yerli üretimin ayağa kaldırılması için kullanılması.

2026 yılı, tarım için ya bir toparlanma yılı olacak ya da üreticinin üretimden kalıcı olarak kopmaya başladığı bir dönem olarak kayıtlara geçecek. Çiftçi artık vaat değil, uygulama istiyor. Destek değil, adil bir sistem talep ediyor. Aksi halde 2025'in felaket bilançosu, 2026'da daha ağır bir krize dönüşme riski taşıyor.

Bu tabloyu görmezden gelmek mümkün değil. Çünkü tarım çökerse, yalnızca çiftçi değil, ülkenin gıda güvenliği çöker.

Yem Maliyetleri Hayvancılığı Nasıl Bitiriyor?

Hayvancılıkta kriz çoğu zaman etiketlere bakılarak okunur: et pahalı, süt ucuz, hayvan ithal ediliyor. Oysa krizin asıl kaynağı ne market rafında ne de ithalat kararlarında gizli. Kriz, çoğu zaman gözden kaçan bir yerde, ahırın köşesinde durur: yem torbasında.

Türkiye’de hayvancılık, uzun süredir “yemi dışarıdan, umudu içeriden” temin etmeye çalışıyor. Ancak bu denge artık sürdürülebilir olmaktan çıkmış durumda.

Hayvancılığın Matematiği Değişti

Hayvancılık basit bir denklem üzerine kuruludur:

Yem maliyeti + bakım gideri < ürün geliri (süt/et)

Bu denge bozulduğunda, üretici hayvanını beslemek yerine elden çıkarmayı tercih eder. Bugün Türkiye’de yaşanan tam olarak budur. Yem maliyetleri, hayvancılığın toplam giderleri içinde yüzde 65–70 bandına dayanmış durumda. Başka bir ifadeyle, ahırdaki her hayvanın kaderi artık yem fiyatlarına endeksli.

Süt fiyatı aylarca sabit kalırken, yem fiyatları neredeyse her ay güncelleniyor. Bu durum üreticiyi sadece

zarara değil, belirsizliğe itiyor. Çünkü çiftçi artık önünü göremiyor.

Saman Neden Bu Kadar Kıymetli?

Saman, hayvancılıkta “önemsiz” görülen ama yokluğunda krizi derinleştiren temel girdilerden biri. Türkiye’de saman fiyatları, sadece arz-talep dengesiyle değil; iklim, nakliye ve alternatif kullanım alanlarıyla da belirleniyor.

Kuraklıkla birlikte kaba yem üretimi düşüyor, saman tarladan çıkamadan değer kazanıyor. Nakliye maliyetleri arttıkça, saman üretildiği bölgede bile lüks hale geliyor. Üstelik saman artık sadece hayvancılığın değil; biyokütle, enerji ve sanayi alanlarının da ilgi alanında.

Sonuçta saman, üretici için “ucuz tamamlayıcı yem” olmaktan çıkıp stratejik bir girdiye dönüşüyor.

Yem Sanayisi – Üretici Arasındaki Kopukluk

Yem fiyatlarındaki artış çoğu zaman döviz kuruna bağlanıyor. Bu bağ kısmen doğru. Çünkü yem hammaddelelerinin önemli bir bölümü ithalata dayanıyor: mısır, soya küspesi, ayçiçeği küspesi...

Ancak sorun sadece döviz değil. Sorun, yerli yem bitkileri üretiminin yıllardır ihmal edilmesi. Çiftçi yem bitkisi ektiğinde, yeterli destek alamıyor. Hayvancılık yapan üretici ise kendi yemini üretmekten giderek uzaklaşıyor. Böylece üretici, yem sanayisinin fiyat politikasına tamamen bağımlı hale geliyor.

Bu kopukluk, hayvancılığı kırılganlaştırıyor.

Zincirin İlk Halkası koptuğunda, yem pahalılaştığında ilk kırılma süt

sektöründe yaşanıyor. Üretici, zarar etmemek için hayvanını kesime gönderiyor. Dişi hayvan kesimleri arttıkça, orta vadede et arzı düşüyor. Et azalınca fiyat artıyor. Ardından ithalat devreye giriyor. Yani yem krizi, sadece ahırda kalmıyor; ülkenin et ve süt politikasını belirleyen bir faktöre dönüşüyor. Bugün “**et pahalı**” diye konuşulan her ortamda, aslında konuşulması gereken soru şudur:

“Bu hayvan ne yedi, kaç yedi ve o yem neden bu kadar pahalıydı?”

Küçük Üretici Neden Dayanamıyor?

Büyük işletmeler, yem maliyetlerini toplu alım ve stoklama yoluyla bir ölçüde dengeleyebiliyor. Ancak küçük ve orta ölçekli üretici için bu mümkün değil. Günlük yem alımı, günlük zarar anlamına geliyor.

Bu yüzden kırsalda ahırlar sessizleşiyor. Hayvancılıktan çekilen üretici sayısı artıyor. Yerini ise ya boş ahırlar ya da ithal hayvanlar alıyor.

Gizli Kriz, Görünen Sonuç

Yem krizi yüksek sesle konuşulmuyor çünkü etkisi anlık değil. Sessiz ilerliyor, zamana yayılıyor. Ama etkisi derin: üretim düşüyor, bağımlılık artıyor, gıda güvenliği zedeleniyor.

Hayvancılıkta sürdürülebilirlik, sadece hayvan sayısını artırmakla değil; yemi bu topraklarda, bu çiftçiyle, bu iklimle yeniden düşünmekle mümkün. Aksi halde saman, sadece hayvanın değil, sektörün de altından çekilmeye devam edecek.

Buğdayın Boyu Neden Kısaldı?

Eskiden tarlalar başaklarla boy boy olurdu, bugün ise modern tarım kısa buğdayla verimi artırdı. Peki buğdayın boyunun kısılması toprağı ve tarımı nasıl etkiliyor?”

Anadolu’da buğday, yalnızca bir tarım ürünü değil; bir hafıza, bir alışkanlık ve bir süreklilik meselesi. Yaşlı çiftçilerin dilinde hâlâ aynı cümle dolaşır: **“Eskiden buğday diz boyunu geçerci.”** Bugün tarlaya bakıldığında ise manzara farklıdır. Başak var, ürün var ama buğday artık daha kısa, daha yeknesak ve daha **“kontrollü”**dür. Peki buğday gerçekten kısaldı mı, yoksa biz mi öyle sanıyoruz?

Aslında buğdayın boyu yalnızca

fiziksel olarak değil, tarım anlayışı-mızla birlikte değişti. Modern tarımın görünmeyen ama en somut sonuçlarından biri, buğdayın genetik ve morfolojik dönüşümüdür.

Uzun Buğdaydan Kısa Buğdaya

Geçmişte Anadolu tarlalarında yetiştirilen buğday çeşitleri uzun saplıydı. Bu uzunluk, yalnızca bir görüntü meselesi değildi. Uzun sap, saman demekti; hayvan için yem, kış için gü-

venceydi. Ayrıca buğday, rüzgârla birlikte sallanır, toprağın ritmine uyum sağlardı. Ancak bu uzunluğun bir bedeli vardı: Yatmaya meyilli olması. Şiddetli rüzgârlar ve yağışlar, başakların toprağı kapanmasına ve verim kaybına yol açabiliyordu.

1950’lerden itibaren dünya genelinde tarımda yeni bir dönem başladı. Daha fazla ürün, daha kısa sürede ve daha kontrollü koşullarda alınmak isteniyordu. Bu süreçte “kısa boylu”

buğday çeşitleri ön plana çıktı. Genetik olarak daha kısa saplı olan bu çeşitler, yatmaya karşı daha dayanıklıydı ve yoğun gübre kullanımına daha iyi cevap veriyordu.

Verim Artışı mı, Yapısal Değişim mi?

Kısa boylu buğday, özellikle azotlu gübre kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte tarımın vazgeçilmez unsurlarından biri hâline geldi. Uzun buğday, fazla gübreyle birlikte hızla boy atıyor, ağırlığı taşıyamayıp yere yatıyordu. Kısa buğday ise gübreyi başağa yönlendiriyor, sap yerine dane üretimine odaklanıyordu.

Bu durum, dekara alınan verimi artırdı. Ancak bu artış, buğdayın yalnızca başakla sınırlı bir bitki gibi algılanmasına da yol açtı. Oysa buğday, kökleriyle, sapıyla ve toprağa bıraktığı organik maddeyle bir bütündür. Boy kısaldıkça, toprağa geri dönen biyokütle de azaldı.

Toprakla İlişkisi Değişen Buğday

Uzun saplı buğday, hasattan sonra

tarlada daha fazla bitkisel artık bıraktı. Bu artıklar toprağı örter, nemi tutar ve mikroorganizmalar için yaşam alanı oluştururdu. Modern kısa buğday çeşitleri ise daha az sap bırakıyor. Bu durum, özellikle kuru tarım yapılan bölgelerde toprağın çıplak kalmasına ve organik madde kaybına neden oluyor.

Toprağın canlı yapısı, bu değişimden doğrudan etkileniyor. Mikroorganizmalar, solucanlar ve faydalı bakteriler için besin kaynağı azaldıkça, toprağın kendini yenileme kapasitesi de zayıflıyor. Bu, kısa vadede fark edilmeyen ama uzun vadede tarımsal sürdürülebilirliği etkileyen bir sonuç.

Samanın Sessizce Değer Kaybetmesi

Buğdayın boyunun kısılması, hayvancılığı da dolaylı olarak etkiledi. Uzun buğdayın bol samanı, özellikle küçük aile işletmeleri için vazgeçilmezdi. Bugün saman, tarlada artık olarak değil, piyasada ayrı bir maliyet kalemi olarak anılıyor. Buğdayın boyu kısaldıkça saman azaldı, saman azal-

dıkça hayvancılığın gideri arttı.

Bu değişim, tarımın bir bütün olarak ele alınması gerektiğini bir kez daha hatırlatıyor. Bitkisel üretimde yapılan bir tercih, hayvansal üretimde başka bir dengeyi bozabiliyor.

Kısalan Buğday, Uzayan Tartışma

Buğdayın boyunun kısılması tek başına “iyi” ya da “kötü” olarak tanımlanabilecek bir mesele değil. Modern tarım, dünyayı besleme iddiasıyla yola çıktı ve bu hedef doğrultusunda önemli başarılar elde etti. Ancak her başarı, beraberinde yeni sorular da getirdi.

Bugün tartışılması gereken soru şu: Verim artışıyla birlikte toprağın, samanın ve ekosistemin kaybını nasıl dengeleyeceğiz? Buğdayı yalnızca dane üzerinden değil, tarım sisteminin tamamı içinde yeniden nasıl konumlandıracağız?

Belki de mesele, buğdayın boyunun kısılması değil; bizim tarıma bakışımızın daralmasıdır.

Çocuklara Tarımı Öğretmenin ve Sevdirmenin Yolları!

Günümüzde çocuklara tarımı öğretmek, sadece tarımsal bilgi vermekle sınırlı değil; aynı zamanda doğa sevgisi, sağlıklı beslenme alışkanlıkları ve sorumluluk bilinci kazandırmayı da içeriyor. Mini bahçeler, deneyler ve çeşitli eğitim materyalleriyle yapılan uygulamalı öğrenme, çocukların toprağa dokunmasını, bitkilerin büyüme sürecini gözlemlemesini ve tarımın temel prensiplerini anlamasını sağlıyor. Peki, çocuklara tarımı öğretmenin en etkili yöntemleri nelerdir?

Mini Bahçeler: Toprağa Dokunmak Önemli

Evde veya okulda kurulabilecek mini bahçeler, çocuklar için tarımı somut bir şekilde deneyimleme fırsatı sunar. Saksılar, balkonda kurulacak küçük sebze veya çiçek bahçeleri, çocukların kendi ürünlerini yetiştirme deneyimi yaşamasına yardımcı olur.

Sebze ve otlar: Marul, maydanoz, reyhan gibi hızlı büyüyen bitkiler, çocukların ilgisini çeker.

Bitki bakım görevleri: Sulama, toprak havalandırma ve gözlem defteri tutma gibi aktiviteler, sorumluluk bilinci geliştirir.

Ödüllendirici deneyim: Çocuklar, kendi yetiştirdikleri ürünleri yemek veya paylaşmakla başarı duygusunu tatmin eder.

Deneylerle Tarım Bilgisi

Sadece mini bahçeler değil, basit tarım deneyleri de çocukların öğrenmesini destekler.

Germination deneyi: Fasulye veya mercimek tohumları, pamuklu bir bez üzerinde çimlendirilebilir. Çocuklar, tohumun su ve ışıkla nasıl büyüdüğünü gözlemleyebilir.

Toprak ve suyun önemi: Farklı toprak türlerinde aynı tohumun büyümesini gözlemlemek, su ve besin maddelerinin bitki gelişimindeki rolünü gösterir.

Fotosentez gözlemleri: Şeffaf kaplarda yetiştirilen bitkilerle ışık ve

gölge deneyleri yapılabilir. Bu sayede çocuklar fotosentez sürecini somut olarak anlayabilir.

Eğitim Materyalleri ile Öğrenmeyi Eğlenceli Hale Getirmek

Çocuklar için tarım eğitiminde kitaplar, posterler, oyun kartları ve dijital uygulamalar büyük rol oynuyor.

Eğitici kitap ve dergiler: Yaş grubuna uygun görseller ve kısa me-

tinlerle tarımın temellerini anlatan materyaller, öğrenmeyi kalıcı hâle getirir.

Tarım oyunları: Sebze ve meyve yetiştirme simülasyonları, tarımın aşamalarını eğlenceli şekilde öğretir.

Video ve uygulamalar: Bitki gelişim süreçleri ve tarımsal teknikler hakkında kısa videolar, çocukların ilgisini çeker ve görsel hafızalarını güçlendirir.

Tarım Eğitiminin Uzun Vadeli Katkıları

Çocuklara tarımı öğretmek, sadece bilgi aktarmak değil, yaşam becerilerini ve bilinçli tüketim alışkanlıklarını geliştirmek anlamına gelir.

Sağlıklı beslenme bilinci: Kendi yetiştirdiği sebze ve meyveleri tüketen çocuklar, doğal gıdaların değerini daha iyi kavrar.

Çevre bilinci: Toprak, su ve doğa kaynaklarının önemi somut şekilde görülür.

Sorumluluk ve sabır: Bitkilerin büyümesini beklemek ve bakım yapmak, uzun vadeli bir öğrenme sürecidir.

Evde veya okulda uygulanabilecek mini bahçeler, basit deneyler ve eğitici materyaller sayesinde çocuklar, tarımı eğlenceli ve öğretici bir şekilde öğrenebilir. Böylece toprakla buluşturulan her çocuk, hem doğaya hem de sağlıklı beslenmeye dair bilinçli adımlar atar.

Evde Gıda Saklama

ve Besin Değerlerini Koruma Yöntemleri Nelerdir?

Günümüzde sağlıklı beslenme, yalnızca ne yediğimizle değil, gıdaları nasıl sakladığımızla da doğrudan bağlantılı. Evde gıdaların yanlış saklanması, hem besin değerlerinin kaybına hem de gıda israfına yol açabiliyor. Doğru yöntemlerle yapılan saklama, hem ekonomik açıdan avantaj sağlıyor hem de sağlığımızı koruyor. Peki, evde gıdaları doğru şekilde saklamanın yolları nelerdir ve besin değerlerini kaybetmeden tüketmek için neler yapılabilir?

Sebze ve Meyvelerde Doğru Saklama

Sebze ve meyveler, besin değerlerini koruyabilmek için genellikle düşük sıcaklık ve nem dengesi gerektirir. Örneğin;

Buzdolabında saklama: Yapraklı yeşillikler, brokoli ve havuç gibi sebzeler, nemli bez veya buzdolabı poşeti ile saklandığında tazeliğini daha uzun süre korur.

Oda sıcaklığı: Muz, domates, patates ve soğan gibi gıdalar serin ve karanlık bir ortamda saklanmalıdır. Buzdolabına koymak, özellikle patatesin nişastasının şekere dönüşmesine ve tat kaybına yol açabilir.

Yıkama ve kurutma: Meyve ve sebzeler, tüketmeden hemen önce yıkanmalı; yıkandıktan sonra fazla neminden arındırılmalıdır. Aksi takdirde bozulma hızlanır.

Et, Süt ve Süt Ürünlerinin Saklanması

Hayvansal ürünler, özellikle bakteri üremesine çok elverişli olduklarından doğru sıcaklıkta muhafaza edilmelidir.

Et ve tavuk: Taze et, 0–4 °C arasında buzdolabında saklanmalı; uzun süreli depolama için derin dondurucuda -18 °C'de muhafaza edilmelidir. Etin çözündürülmesi, oda sıcaklığında değil, buzdolabında yavaşça yapılmalıdır.

Süt ve süt ürünleri: Açıldıktan sonra süt ve yoğurt 2–5 gün içinde tüketilmeli; peynir ise türüne göre uygun ambalajla buzdolabında saklanmalıdır. Beyaz peynir, salamura içinde muhafaza edildiğinde hem lezzet hem de besin değerini korur.

Tahıl, Baklagil ve Kuru Gıdaların Saklanması

Tahıllar ve kuru gıdalar doğru saklanmazsa böceklenme ve küflenme riski taşır:

Kuru baklagiller: Fasulye, nohut ve mercimek gibi baklagiller, hava almayan kaplarda serin ve kuru ortamda uzun süre dayanabilir.

Tahıllar ve un: Buğday, pirinç, bulgur ve un gibi gıdalar, cam veya plastik kaplarda ve doğrudan güneş ışığından uzak bir şekilde saklanmalıdır.

Dondurma ve Dondurucu Yöntemleri

Dondurma, gıdaların vitamin ve mineral değerlerini en iyi şekilde koruyan saklama yöntemlerinden

biridir. Ancak bazı kurallara dikkat etmek gerekir:

Hızlı dondurma: Gıdalar, mümkünse küçük porsiyonlar halinde dondurulmalı ve hızlı şekilde -18 °C'de dondurulmalıdır.

Çözündürme: Dondurulmuş gıdalar oda sıcaklığında değil, buzdolabında yavaşça çözündürülmelidir. Hızlı çözündürme, besin değerlerinde kayba ve mikrobiyal risk artışına yol açar.

Konserve ve Turşulama Yöntemleri

Evde yapılan konserve ve turşular, uygun şekilde yapıldığında besin değerlerini uzun süre koruyabilir:

Steril kaplar: Kavanozlar kaynar suyla sterilize edilmelidir.

Doğru tuz ve şeker oranı: Turşularda ve reçellerde tuz ve şeker oranı hem lezzet hem de uzun ömür açısından kritiktir.

Işık ve sıcaklıktan uzak saklama: Kavanozlar serin, karanlık bir dolapta muhafaza edilmelidir.

Genel Öneriler ve İpuçları

- Gıdaları tarihine göre tüketin; eski ve yeni ürünleri karıştırmayın.
- Buzdolabının sıcaklığını düzenli olarak kontrol edin. İdeal sıcaklık 0–4

°C, derin dondurucu için -18 °C olmalıdır.

- Gıdaları aşırı doldurmayın; hava sirkülasyonu besinlerin tazeliğini korumak için önemlidir.

- Ambalaj seçimi önemlidir: Hava geçirmez, BPA içermeyen kaplar tercih edin.

Evde gıdaları doğru şekilde saklamak, yalnızca lezzeti korumakla kalmaz; vitamin, mineral ve lif değerlerinin kaybını minimuma indirir. Ayrıca doğru saklama, aile ekonomisine de katkı sağlar ve gıda israfını önler. Unutmayın, sağlıklı beslenmenin temel adımlarından biri, taze ve doğru şekilde saklanmış gıdaları tüketmektir.

Bir Şişe Zeytinyağının Yolculuğu: Üretimden Tüketime Gizli Maliyetler

Zeytinyağı, sadece bir gıda ürünü değil; Akdeniz kültürünün, Anadolu'nun bereketinin ve binlerce yıllık üretim geleneğinin sembolü. Fakat bugün soframıza gelen bir şişe zeytinyağının ardında, sadece zeytin ağacının değil, bir ekonominin, bir emeğin ve çoğu zaman görünmeyen birçok maliyetin hikâyesi var.

Türkiye, dünyada zeytinyağı üretiminde ilk beş ülke arasında yer alıyor. Ancak bu güçlü üretim kapasitesine rağmen, her hasat döneminde hem üretici hem tüketici fiyat dalgalanmalarından şikayetçi.

Peki bir şişe zeytinyağının fiyatını aslında kim belirliyor?

Tarlada Başlayan Yolculuk

Her şey, zeytinlikte başlar. Türkiye'nin batısından güneyine uzanan zeytin kuşağında milyonlarca ağaç, yıl boyu süren emeğin sessiz tanıklarındır. Ancak son yıllarda üretim maliyetleri, zeytinliklerdeki verim kadar konuşulur hale geldi.

Bir üretici için bir litre zeytinyağının maliyeti, sadece zeytin toplamakla sınırlı değil. Mazot, işçilik, sulama, budama, ilaçlama ve toplama aşamaları bir bütündür.

Örneğin, 2025 verilerine göre bir zeytin üreticisinin bir litre zeytinyağı için ortalama 120-130 TL maliyet oluşturduğu hesaplanıyor. Bu rakam, yalnızca üretim giderlerini kapsıyor; işleme, şişeleme, nakliye ve perakende payları dahil değil.

Son yıllarda mazot fiyatlarındaki artış, zeytin hasadında mekanik toplama araçlarını bile lüks hale getirdi. Zeytin işçiliği de giderek zor bulu-

nur hale geliyor. Mevsimlik işçilerin maliyeti, toplam harcamaların yüzde 30'una kadar ulaşabiliyor.

Fabrikada Dönüşen Ürün: Sıkım Ücreti ve Kalite Dengesi

Zeytin toplandıktan sonra en kritik aşama, sıkıma götürülmesidir. Sıkım süresi uzadıkça asit oranı yükselir, kalite düşer. Ancak üreticinin her zaman erken sıkım yapma imkânı olmuyor.

Birçok bölgede zeytinyağı fabrikaları yoğunluk nedeniyle üreticileri günlerce bekletiyor. Bu da hem kalite hem maliyet açısından kayıplara yol açıyor.

Fabrika aşamasında üreticinin ödediği sıkım ücreti litre başına 5 ila 10 TL arasında değişiyor. Filtrasyon, depolama ve ambalajlama işlemleriyle birlikte bu rakam katlanıyor. Ayrıca her üretici kendi zeytinyağını şişele-yip satamıyor; çoğu, ürününü toptan olarak tüccarlara veriyor ve asıl kazanç zincirin üst basamaklarında oluşuyor.

Bir başka önemli faktör de verim oranı. Ortalama 5 kilogram zeytinden 1 litre yağ elde ediliyor. Ancak yağ oranı zeytinin çeşidine, olgunluk derecesine ve hasat zamanına göre değişiyor. Bu da üreticinin gelirini doğrudan etkiliyor.

Şişeye Giren Emeğin Arkasındaki Görünmeyen Masraflar

Zeytinyağının perakende rafına kadar gelmesi için şişe, etiket, analiz, depolama ve lojistik giderleri ekleniyor.

Kaliteli cam şişe fiyatları, 2024–2025 döneminde yaklaşık üç kat arttı. Şişe başına etiket, mantar, kapak ve ambalaj maliyetleri 15–20 TL'ye kadar çıktı.

Bir de laboratuvar analizleri var: Asitlik oranı, peroksit değeri, duyuusal testler... Her biri yasal zorunluluk. Ancak bu analizlerin maliyeti küçük üretici için ciddi bir yük oluşturuyor.

Nakliye tarafında ise zeytinyağı, hassas bir ürün olduğu için özel koşullarda taşınmalı. Aksi halde sıcaklık ve ışık değişimleri yağın yapısını bozabiliyor. Bu da taşımada ekstra koruma maliyeti demek.

Tüccardan Raflara: Zincirin Kırdığı Yer

Üreticiden çıkan zeytinyağı, genellikle aracı tüccarlardan geçerek

ambalajcıya, oradan da market raflarına ulaşıyor.

Her basamakta fiyat artıyor, ancak üretici payı düşüyor. TÜİK verilerine göre üretici fiyatı ile tüketici fiyatı arasındaki fark, bazı dönemlerde %20'ü buluyor.

Bir başka ifadeyle, üretici litresi 180 TL'ye mal ettiği zeytinyağını 200 TL'ye satarken, aynı ürün market rafında 400–450 TL'ye kadar çıkabiliyor.

Bu farkın temel nedeni, dağıtım zincirindeki çoklu aracılık sistemi. Özellikle büyük perakende zincirleri, üreticiden alınan ürünün üstüne yüksek raf bedelleri ve reklam payları ekliyor.

İklim, Verim ve Arz Daralması: Fiyatları Belirleyen Gizli Etkenler

Son iki yılda iklim değişikliği, zeytinyağı üretiminde en belirleyici faktörlerden biri haline geldi. Akdeniz havzasında görülen yüksek sıcaklık ve uzun süreli kuraklık, zeytin veriminde ciddi düşüşlere yol açtı. Türkiye'nin 2024 sezonunda zeytinyağı üretimi bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 40 azaldı. Bu da doğal olarak arz daralmasıyla birlikte fiyatları tırmadı.

Bununla birlikte bazı üreticiler, düşük verim nedeniyle "erken hasat" yaparak kaliteyi korumaya çalıştı.

Ancak bu da maliyeti yükselten bir tercih oldu.

Yerli Markalar mı, Dökme İhracat mı?

Türkiye, kaliteli zeytinyağı üretimiyle öne çıkmasına rağmen, büyük bir kısmını hâlâ dökme olarak ihraç ediyor.

Bu da katma değer kaybı anlamına geliyor.

Bir litre zeytinyağını 8–9 dolar değerle ambalajlı satmak yerine, 4–5 dolardan dökme ihraç etmek, üreticinin değil, aracı firmaların kazancını büyütüyor.

Zeytinyağında markalaşma hâlâ sınırlı. Ancak son yıllarda Ege ve Akdeniz bölgelerinde genç üreticiler kendi butik markalarını kurmaya başladı. Bu markalar, kalite odaklı üretimle hem ihracat pazarında hem iç piyasada dikkat çekiyor.

O Şişede Sadece Yağ Değil, Bir Ekonominin Hikayesi Var

Bugün market rafında gördüğümüz bir şişe zeytinyağının fiyatı, yalnızca tarımsal maliyetin değil, üretim zincirinin her halkasındaki baskının yansıması. O şişede mazot, elektrik, cam, etiket, döviz kuru, işçilik ve iklim hepsi birden var. Üretici alın te-riyle, tüketici bütçesiyle bu zincirin ağırlığını taşıyor.

Zeytinyağı, sadece bir sofralık ürün değil; Türkiye'nin tarımsal geleceğini, gıda bağımsızlığını ve emeğin değerini anlatan bir aynadır.

Belki de asıl soru şu: Bir şişe zeytinyağının yolculuğu bu kadar zahmetliken, biz gerçekten o emeğin hakkını verebiliyor muyuz?

Karınca Yuvaları Toprak Sağlığı Hakkında Ne Söyler?

Toprak, sadece bir üretim alanı değil; yaşayan bir organizma gibidir. Onun hareketleri, dokusu, rengi ve kokusu bize gizli mesajlar verir. Ve bu mesajları okumanın en etkili yollarından biri... karıncalar. Küçük, sessiz ama etkili işçilerin yuvaları, toprağın sağlığı hakkında adeta bir göstergeniteliği taşır.

Karıncaların Toprakla Dansı

Bir karınca yuvası, sadece bir böcek evi değildir; toprağın derinliklerine açılan bir pencere gibidir. Karıncalar, yuvalarını kazarken toprağı havalandırır, minerallerin ve organik maddenin üst tabakaya karışmasını sağlar. Bu sayede toprağın su tutma kapasitesi artar, kökler için daha elverişli bir ortam oluşur.

Toprağın rengi, nemi ve yoğunluğu, karıncaların yuvalarının yapısını doğrudan etkiler. Örneğin nemli ve

organik madde bakımından zengin topraklarda yuvalar daha karmaşık ve dallanmış olurken; sert, kumlu ve besin değeri düşük topraklarda yuvalar sık ve basit kalır. Dolayısıyla bir tarladaki karınca yuvalarını incelemek, toprağın sağlığını hızlıca değerlendirmek için doğal bir yöntemdir.

Ekosistemde Minik Mühendisler

Karıncalar yalnızca toprak havalandırmakla kalmaz; toprağı besin de kazandırır. Yediklerini sindirip bıraktıkları atıklar, organik madde olarak

toprağı geri döner. Bu işlem, özellikle doğal gübre kullanımıyla birleştirildiğinde, tarlanın verimliliğini artıran sessiz bir döngü oluşturur.

Üstelik karıncalar, toprağın mikroorganizma yapısını da dolaylı olarak destekler. Toprak altında yarattıkları hava kanalları sayesinde faydalı bakteriler ve mantarlar daha kolay yayılır, köklerin sağlığı korunur. Bu minik mühendisler olmasa, toprak yapısı çok daha durağan ve besin açısından fakir olurdu.

Doğa ile Konuşmak

Tarlada karınca yuvalarını gözlemlemek, modern tarımda kaybolmaya yüz tutmuş eski bilgeliğin bir parçasıdır. Toprak sağlığı sadece kimyasal analizlerle ölçülmez; gözlem, dikkat ve sabır gerektirir. Karıncaların sessiz çalışması, bize doğanın kendi döngüsünü ve tarımsal dengeyi koruma yöntemlerini hatırlatır.

Geleceğin tarımı, yüksek verim kadar toprağın canlılığına da önem vermekle mümkün. Ve bazen cevabı, en küçük işçiler verir: karıncalar.

Çiftçiye Sinyal Veren Karıncalar

Bir çiftçi için karınca yuvaları, toprağın sesi gibidir. Yoğun yuva oluşumu, toprağın canlı ve sağlıklı olduğunu gösterirken; yuvaların azlığı veya yokluğu, organik madde eksikliğine veya aşırı işlenmiş, sıkışmış topraklara işaret eder. Modern tarım makineleriyle toprağın çok derin ve yoğun işlenmesi, karıncaların yuva yapmasını zorlaştırır; bu da ekosistemin küçük sinyallerini kaybetmemize yol açar.

Böylece karınca yuvaları, çiftçiye sadece böcek varlığı hakkında bilgi vermekle kalmaz; toprağın su tutma kapasitesini, havalanmasını ve mik-

roorganizma yaşamını da gösterir. Bir bakıma, toprağın nabzını tutmanın en doğal ve eski yöntemidir.

Ocak Ayının C Vitamini Bombası Greyfurt!

Kış aylarının en ferahlatıcı meyvelerinden biri olan greyfurt, sofralarımızda Ocak ayında en çok görebildiğimiz turuncgillerden. Renkleriyle göz alıcı, aromasıyla kendine hayran bırakan bu meyve, sadece tadıyla değil, sağlığa kattığı faydalarla da öne çıkıyor.

Greyfurt, tatlı ile ekşi arasında dengede bir lezzet sunarken, limon ve portakalın aksine biraz daha keskin bir aromaya sahip. Bu özelliği, onu meyve tabaklarında ve taze sıkılmış sularında fark edilir kılıyor.

Greyfurt, yalnızca lezzetli bir kış meyvesi olmakla kalmıyor; içerdiği yüksek orandaki C vitamini ile bağışıklık sisteminin güçlü kalmasına ciddi katkı sağlıyor. Özellikle kış hastalıklarının arttığı dönemlerde, vücudu mikropalara karşı koruyan bu vitamin, soğuk algınlığı ve grip gibi rahatsızlıklara karşı adeta doğal bir kalkan oluşturuyor. Üstelik greyfurt, antioksidan açısından da oldukça zengin. İçerdiği flavonoidler ve likopen, hücreleri serbest radikallerin zararlı etkilerinden koruyarak, yaşlanma sürecini yavaşlatmaya yardımcı oluyor.

Bununla birlikte greyfurt, sindirim sistemine de destek oluyor. Lif oranının yüksek olması, bağırsak hareketlerini düzenlemeye ve metabolizmanın daha sağlıklı çalışmasına katkı sağlıyor. Kilo kontrolüyle ilgilenenler için de ideal bir seçenek olarak öne çıkan greyfurt, düşük kalorisi ve tokluk hissi veren yapısıyla diyet listelerinin vazgeçilmezi olabiliyor. Araştırmalar, düzenli greyfurt tüketiminin kolesterol seviyelerini dengelemeye, hatta kan şekeri üzerinde olumlu etki yaratmaya yardımcı olabileceğini gösteriyor.

Sadece besin değeriyle değil, meyvenin suyu ve kabuğu da farklı kullanımları sunuyor. Taze sıkılmış greyfurt suyu, kahvaltılarda ferahlatıcı bir başlangıç sağlarken, kabuklarından yapılan doğal aromalar ve reçeller mutfakta farklı lezzet deneyimleri yaratıyor. Estetik açıdan da sofralara renk katan bu meyve, sadece sağlıklı yaşamın değil, aynı zamanda görsel zevkin de bir temsilcisi olarak kabul ediliyor.

Sonuç olarak, Ocak ayında sofralarımızı süsleyen greyfurt, hem tat hem sağlık hem de estetik açıdan kış aylarının vazgeçilmez meyvelerinden biri. Her lokmasında vücuda enerji ve canlılık veren bu narenciye, doğru zamanda doğru miktarda tüketildiğinde kış aylarını hem daha sağlıklı hem de daha lezzetli geçirmenin anahtarı oluyor.

www.gidanikoru.com

GIDANI KORU

SOFRANA SAHİP ÇIK

www.anadoluizlenimleri.com

Anadolu
İZLENİMLERİ

Anadolu İZLENİMLERİ PROMOSYON

Bizi Arayın
0312 418 84 66

KURULUŞUNUZ
GÖZ ÖNÜNDE
OLSUN

Anadolu
İZLENİMLERİ
PROMOSYON

ANADOLU İZLENİMLERİ MEDYA AJANSI
Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA
T: 0312 418 84 66 F: 0312 418 84 69

www.anadoluizlenimleri.com
info@anadoluizlenimleri.com